

Ministerstvo školství v posledních dnech zaznamenalo několik aktivit, které mají za cíl zpochybnit návrat do škol za podmínek testování či povinnosti dodržovat režimová opatření. V návaznosti na to jsme na webu ministerstva publikovali stanovisko legislativního odboru s právní oporou (viz <https://bit.ly/3mvQT9k>).

Aktuální vyjádření se vztahuje k dokumentům publikovaným na webu Zdravé fórum (viz <https://bit.ly/3wDN2g1>) „Testování dětí ve škol(k)ách a povinné nošení respirátorů. Manuál pro rodiče (kteří trvají na účasti svých dětí na výuce bez podmínek)“ a „Testování dětí ve škol(k)ách a povinné nošení respirátorů. Manuál pro rodiče (kteří se rozhodnout ponechat své děti doma)“, lze je ale vztáhnout také na další podobné texty, které se na internetu, a to ať už na webech či na sociálních sítích, vyskytují.

Mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví s ohledem na ochranu zdraví i nadále zakazují osobní přítomnost dětí, žáků a studentů na vzdělávání ve školách s tam uvedenými výjimkami, zároveň s ohledem na zájem na ochraně veřejného zdraví stanoví povinnost podstoupit testování a nosit ochranné prostředky nosu a úst s uvedenými výjimkami. **Právně – metodické zdůvodnění testování obsahuje Manuál covid-19 testování ve školách duben 2021, který byl rozeslán do škol a lze jej nalézt také na webu resortu zde: <https://testovani.edu.cz/files/msmt-manual-testovani-06-04-2021.pdf>.**

Kromě tohoto manuálu byly do škol rozeslány také **další podpůrné materiály, které jsou uvedeny na novém webu ministerstva <https://testovani.edu.cz>**. Konkrétně jde např. o **informace k zajištění průběhu a organizace testování** (<https://testovani.edu.cz/jak-na-to-ve-skole>), **dále letáky a materiály ke stažení k podpoře komunikace s rodiči, žáky a studenty** (<https://testovani.edu.cz/mohlo-by-se-hodit>), **dále FAQ s nejčastějšími dotazy** (<https://testovani.edu.cz/faq-nejcastejsi-dotazy>). Součástí stránek jsou také **oddíly pro rodiče** (<https://testovani.edu.cz/pro-rodice>) a **žáky** (<https://testovani.edu.cz/pro-zaky-a-studenty>).

Dítě nemůže být nuceno k účasti na testování a neúčast na testování nemůže být jakkoliv sankcionována. Důsledkem neúčasti na testování je pouze **nemožnost účasti na prezenčním vzdělávání**, a to s ohledem na nutnost ochrany veřejného zdraví v současné nepříznivé epidemické situaci. K testování se může dostavit dítě pouze tehdy, pokud nemá příznaky infekčního virového onemocnění. **Pokud se dítě neúčastní prezenčního vzdělávání z důvodu neúčasti na testování, škola bude absenci evidovat jako omluvenou.** Při této omluvené absenci škola sice nemá povinnost zajistit dítěti distanční způsob vzdělávání dle zákona, ale **je vhodné, aby mu poskytla přiměřenou formu studijní podpory** - např. posílání týdenních plánů, využití individuální konzultace apod.

Jak vyplývá z výše uvedeného, dítě ani rodič tím, že odmítnou testování, neporuší právní předpisy, nespáchají tedy trestný čin ani přestupek. Jak již bylo uvedeno, důsledkem odmítnutí testování bude **nemožnost účasti dítěte na prezenčním vzdělávání ve škole.**

Pokud by se rodič přesto domáhal toho, aby se dítě bez absolvování testu ve škole prezenčně vzdělávalo, škola to nesmí umožnit, neboť je stejně jako dítě či rodič také **vázána právně závazným mimořádným opatřením (je také jeho adresátem).** Pokud by v krajním případě (*tedy pokud by nedošlo ke smírnému vyřešení situace*) došlo k fyzické konfrontaci nebo pokud by se například rodič snažil vymoci si vstup dítěte do školy fyzickou silou, **škola přivolá policii.** V takovém případě by se mohlo ze strany rodiče jednat o **protiprávní jednání,** například o přestupek proti občanskému soužití podle § 7 zákona o některých přestupcích.

Každý rodič má rodičovskou odpovědnost, která zahrnuje mj. péči o mravní vývoj dítěte, péči o zdraví dítěte a vedení dítěte k dodržování právních povinností. V případě, že by si rodič vynucoval porušování mimořádných opatření nebo by k tomu vedl své dítě, lze uvažovat o tom, že v takovém případě rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, nebo nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti. **Takovou situaci by v souladu s § 6 zákona o sociálně-právní ochraně dítěte mohl řešit orgán sociálně-právní ochrany dítěte.**

Povinnosti, které stanoví mimořádná opatření, je samozřejmě povinna dodržovat i škola. Škola je povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí podle § 29 odst. 2 školského zákona. **Součástí této povinnosti je i zajištění bezpečného a zdraví neohrožujícího prostředí. To škola v současné situaci naplní mj. i tím, že provádí testování a nepřipustí přítomnost netestovaných dětí. Součástí uvedené povinnosti je i to, že škola a její zaměstnanci kontrolují dodržování povinností (že dítě je otestované, že nosí ochranný prostředek nosu a úst).** Za dodržení bezpečného prostředí a dodržení mimořádných opatření ve škole odpovídá ředitel školy, který za tím účelem dává pokyny zaměstnancům školy.

Kontrolním orgánem ve vztahu ke školám je **krajská hygienická stanice**, která kontroluje dodržování mimořádných opatření, a dále i **Česká školní inspekce**, která vykonává kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb, jak stanoví § 174 odst. 2 písm. d) školského zákona.

Pokud by ředitel školy porušoval mimořádná opatření nebo umožňoval jejich porušování ve škole, mohlo by jít o závažné porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z jeho činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele. V takovém případě zřizovatel může ředitele školy v souladu s § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona odvolat (*pokud jde o školu veřejného zřizovatele*).

Dítě je povinno dodržovat stanovená hygienická a bezpečnostní pravidla.

Pokud by dítě v průběhu své prezenční přítomnosti ve škole porušilo právně závazná opatření (*například po předchozím příslibu podstoupit testování následně dítě testování odmítne nebo dítě poruší povinnost nosit ochranný prostředek nosu a úst*), s ohledem na ochranu zdraví dalších osob **neprodleně dojde k umístění žáka do předem připravené samostatné místnosti nebo k jinému způsobu izolace od ostatních přítomných ve škole a škola kontaktuje zákonného zástupce s ohledem na bezodkladné vyzvednutí dítěte ze školy; zletilý žák opustí v nejkratším možném čase budovu školy.** Se souhlasem zákonného zástupce (*kteřý může být dán i předem*) a po náležitém poučení o nutných opatřeních během návratu domů může dítě opustit školu, jinak dítě vyčká v izolaci do doby převzetí zákonným zástupcem.

Nedodržování právně závazných opatření je důvodem k nevpuštění dítěte do školy (*s odkazem na § 29 odst. 2 školského zákona a na zákon o ochraně veřejného zdraví*).

Pokud se týká porušení **povinnosti nosit ochranný prostředek nosu a úst**, před případným zamezením vstupu dítěte do školy doporučujeme, aby ředitel školy nejprve vyčerpal všechny dostupné možnosti, aby se dítě mohlo vzdělávat, tj., poskytnutí záložních roušek (*vytvoření zásoby záložních roušek doporučuje hygienický manuál a v příštím týdnu budou chirurgické roušky za tímto účelem centrálně distribuovány do škol, v nichž se plní povinná školní*

docházka), komunikace s dítětem a jeho zákonným zástupcem. **Zamezení vstupu do školy je v tomto případě až krajním řešením, pokud již všechny dostupné jiné možnosti byly vyčerpány.**

Další informace lze nalézt na webu MŠMT (viz např. <https://bit.ly/3myQT9k>) anebo <https://bit.ly/3g6r5jA>, kde naleznete informace k provozu škol od 12. dubna včetně veškerých materiálů, které byly do škol rozeslány. Pravidelně je aktualizována také sekce FAQ na webu <https://testovani.edu.cz>.

Odbor legislativy MŠMT, 9. 4. 2021